

ZICHT OP DE KERK

22
18

KERKBLAD VAN DE
HERSTELD HERVORMDE KERK

Israëlzondag

TOERUSTING AMBTSDRAGERS
**WENKEN BIJ HET
PASTORALE GESPREK**

COV
**BIJBELS LEVEN IN EEN TIJD
VAN 'BROOD EN SPELEN'**

ROUWVERWERKING
**ROUW ... EEN WOND
IN HET HART**

COLOFON

Zicht op de kerk is een tweewekelijkse uitgave van de Hersteld Hervormde Kerk (HHK).

HOOFDREDACTIE:

Ds. L.W. Ch. Ruijgrok
telefoon (0174) 72 10 09
zodk@hkh.nl

REDACTIELEDEN:

Dr. R. Bisschop
Ds. B.D. Bouman
Ds. D.J. Diepenbroek
Ds. H. Lassche
Ds. A.S. Middelkoop
Ds. L.W.Ch. Ruijgrok
Dhr. H. Vos (redactiesecretaris)
zodk@hkh.nl

KOPIJ AANLEVEREN:

zodk@hkh.nl

WEBSITE:

www.hersteldhervormdekerk.nl

KERKELIJK BUREAU:

Vendelier 51/D
3905 PC Veenendaal
telefoon (0318) 50 55 41
e-mail bureau@hkh.nl
Rekeningnummer kerkelijk bureau:
IBAN: NL83 RABO 0341 6682 57
voor het overmaken van giften

ADVERTEREN

Plaatsingsmogelijkheden, advertentie-richtlijnen en -tarieven zijn op te vragen via: adverteren@hkh.nl

VORMGEVING EN DRUK:

AMV + Buijten & Schipperheijn grafimedia, Lunteren
www.drukkerij-amv.nl

ABONNEMENTEN

Aanmelden via de website,
www.hersteldhervormdekerk.nl/zodk
of per mail: abonnement@hkh.nl of
telefonisch: 0318-505541.

Voor adreswijzigingen of stopzetten van abonnementen: (lieft per mail of schriftelijk) Vendelier 51/D,
3905 PC Veenendaal
telefoon (0318) 50 55 41
abonnement@hkh.nl

Abonnementen lopen van 1 augustus t/m 31 juli. Een abonnement kost € 24,50 per jaar. Een abonnement kan op elk moment ingaan en moet uiterlijk op 1 juli schriftelijk of per mail worden opgezegd. Als het abonnement na 1 augustus wordt opgezegd, ontvangt u Zicht op de kerk tot 1 augustus van het daaropvolgende jaar, tenzij u anders aangeeft.

REKENINGNUMMER

IBAN: NL61 RABO 0341 6682 65
Voor het overmaken van abonnements-gelden.

GESPROKEN VERSIE

Zicht op de kerk is ook verkrijgbaar in gesproken vorm. Voor een abonnement of informatie: CBB: tel. 0341-565477, mail: klantenservice@cbb.nl.

FOTOVERANTWOORDING

Indien niet specifiek vermeld, berusten de fotorechten bij fotostockbureau Shutterstock, Deposit Photo, Adobe Stock, Pixabay of Wikimedia Commons.
Cover: Museum Catharijneconvent, Utrecht, foto Ruben de Heer.

3 MEDITATIE**4 HOOFDARTIKEL**

ISRAËLZONDAG

6 COMMISSIE EVANGELISATIE

ZAAD ZAAIEN IN DE ZOMER

9 WERKGROEP TOERUSTING

AMBTSDRAGERS

WENKEN BIJ HET

PASTORALE GESPREK

12 AFSCHIED

DS. M. VAN SLIGTENHORST

14 COMMISSIE OPLEIDING

EN VORMING

BIJBELS LEVEN IN EEN TIJD

VAN 'BROOD EN SPELEN'

16 ROUWVERWERKING

EEN WOND IN HET HART

18 UIT DE KERK EN

DE GEMEENTEN

20 COMMISSIE ISRAËL

'EEN LEERZAME EN
FANTASTISCHE ERVARING'

22 COMMISSIE KERKORDE

REGELS EN DISPENSATIE
VOOR PERIODIEKE AMBTS-
DRAGERSVERKIEZINGEN

24 VROUWENBOND**27 COLUMN****28 HHJO**

PAGINA 4
ISRAËLZONDAG

PAGINA 14
**BIJBELS LEVEN
IN EEN TIJD VAN
'BROOD EN SPELEN'**

PAGINA 16
**ROUW ...
EEN WOND IN HET HART**

Ds. M. Klaassen, Barneveld

**ZIJ HEBBEN MIJ
DIKWILS BENAUWD
VAN MIJN JEUGD AF,
ZEGGE NU ISRAËL;
PLOEGERS HEBBEN
OP MIJN RUG
GEPLOEGD, ZIJ
HEBBEN HUN
VOREN LANG
GETOGEN.**

PSALM 129:1, 3

ISRAËL EN ZIJN MESSIAS

Israël is een volk dat benauwd is en wordt. Het begon al in Egypte: kindermoord, dwangarbeid, fysieke mishandeling ... Daar hebben de ploegers met hun zwepen hun rug geploegd, hun voren lang getogen. En zo is het heel de geschiedenis door gegaan: de Midianieten, de Filistijnen, de Babyloniërs, Antiochus Epifanus, de Romeinen, de nazi's met als gruwelijk dieptepunt de Sjoa, waarbij miljoenen joden naakt uitgekleeft de gaskamers ingingen ... als schapen ter slachting ... De woorden van Psalm 129 zijn tekenend voor heel de geschiedenis van Israël. Er is geen volk in de wereld dat zo verdrukt, vervolgd en gehaat is als het Joodse volk; tot op de dag van vandaag.

Dat intense lijden van Israël staat niet op zichzelf. Er is een onlosmakelijke link tussen het lijden van het volk en dat van de Messias en de Messias Zelf. Het lijden van Israël staat symbool voor het lijden van de Messias van Israël. We zien dat met name in de profetieën van Jesaja over de Knecht des HEEREN – Die aan de ene kant symbool staat voor Israël als geheel, maar tegelijk als individu het volk vertegenwoordigt. Ook Hij wordt gesegd: 'Ik geef Mijn rug aan hen die Mij slaan ...' (Jes. 50:6). Zijn rug wordt geploegd, Hij draagt de striemen op Zijn rug (Jes. 53:5). Dus het lijden van Israël komt tot een hoogtepunt – of beter gezegd: tot een dieptepunt – in het lijden van die Ene ... dé Knecht des HEEREN, de Messias van Israël. Zoals zij van hun jeugd af benauwd zijn, zo is Hij van Zijn jeugd af benauwd ... nog maar een paar maanden oud moet Hij al vluchten voor Zijn leven, naar datzelfde Egypte waar Zijn volk slaaf is geweest ... op de vlucht voor een wrede koning die het op zijn leven gemunt heeft ... En zo is héél zijn leven geweest, een leven van verdrukking en benauwdheid, mensen die het op Zijn leven gemunt hadden, heimelijke aanslagen op Hem beraamden ... en het eindigt ermee dat Hij straks vastgebonden aan de geselpaal staat bij Pontius Pilatus als de ploegers met hun gesels vol botjes en metaal Zijn rug kapotploegen, Zijn huid kapotscheuren, tot Zijn vlees opengescheurd is als voren ... en op die rug dat ruwhouten kruis gedrukt wordt, dat Hij niet dragen kan, als Hij wankelt door de straten van Jeruzalem. Psalm 129 gaat over Hém.

Over het lijden van Zijn volk, jazeker, maar ook over het lijden van Hem Die de vervulling is van Israël: de Knecht des HEEREN van Wie Kajafas profeteerde: het is ons nut dat één mens sterft voor het volk en niet heel het volk verloren gaat, die ene Knecht des HEEREN, die plaatsvervangend de straf draagt die ons de vrede brengt. Opdat er door die opengeploegde rug van Christus, verzoening zou zijn voor de zonden van Joden en heidenen. Zijn striemen verkondigen ons Zijn zondaarsliefde. '... en door Zijn striemen is ons genezing geworden!' (Jes. 53:5).

Israël ZONDAG

Ds. B.D. Bouman, Monster – 's-Gravenzande

Tijdens de erediensten op 5 oktober zal er in heel wat gemeenten aandacht worden gegeven aan de bijzondere verbondenheid tussen de kerk en het volk Israël. Deze 'Israëlzondag' is geen moderne instelling. Al in 1949, kort na het beëindigen van de Tweede Wereldoorlog en een jaar na de oprichting van de staat Israël, besloot de Nederlandse Hervormde Kerk om een rustdag aan de betekenis van Israël te wijden. De synode stelde eerst voor om de Israëlzondag op de zondag vóór de Grote Verzoendag plaats te laten vinden. Sinds 1950 werd de eerste zondag van oktober voor dit thema aangewezen.

OKTOBER

Op het eerste gezicht lijkt het alsof de eerste zondag van oktober willekeurig is uitgekozen. Toch is dat niet het geval. Heel bewust wilde

de kerk voor deze Israëlzondag wegblijven bij de herdenkingsdagen van de Holocaust en de Israëlische Onafhankelijkheidsdag in mei. In diezelfde periode worden ook het lijden, de

opstanding en hemelvaart van de Heere Jezus en de uitstorting van de Heilige Geest bepreekt. De laatste vier rustdagen van het jaar vormen de zogenaamde adventsperiode. Er werd om die reden aansluiting gezocht bij de najaarsfeesten van Israël: het Nieuwjaarsfeest, de Grote Verzoendag en het Loofhuttenfeest. Deze worden dit jaar eind september en in oktober gevierd. Hiermee wilde de kerk de nauwe verbondenheid met Israël beklemtonen. Määr, met nadruk wilde de kerk de Israëlzondag niet tijdens één van deze feesten plaats laten vinden om niet de indruk te wekken dat de kerk het feest zou overnemen of zelfs zou vervangen. De eerste zondag van oktober bleek hiertoe een geschikte keuze. Op de eigen rustdag van de kerk, de zondag, en daarmee onderscheiden van de joodse sabbat, wil de kerk stilstaan bij de bijzondere verbondenheid met het volk Israël. En dat niet één keer of om de zoveel jaar. Maar op een vast moment. Jaarlijks. Opdat de kerk het zicht op Israël niet zou verliezen, zoals dat in de geschiedenis op veel momenten wél is gebeurd. Met buitengewoon ingrijpende gevolgen.

BETEKENIS

Onze kerkorde merkt in artikel VIII op dat de kerk deelt in de aan Israël geschonken verwachting van het Koninkrijk van God. Het is een prachtige uitdrukking die iets laat zien van de verwachting van Gods Koninkrijk. Dat Koninkrijk is in Christus nabijgekomen en staat tegelijkertijd nog in volkomenheid te komen. Maar deze verwachting is allereerst Israël geschonken en de kerk neemt die verwachting niet over maar deelt in die verwachting. Juist op de Israëlzondag mag in prediking en liturgie die verbondenheid met Israël doorklinken. Nee, daarbij staat ook op deze Israëlzondag niet Israël centraal. Van Israël zelf is geen heil te verwachten. De God van Israël, de Drie-enige heeft centraal te staan. En wat Hij in Christus, Zijn Zoon, schenkt aan Israël en de wereld.

BELANG

Met het oog op de actuele gebeurtenissen in het Midden-Oosten en de plaats die Israël daarbij inneemt ligt de Israëlzondag wellicht gevoelig. De kritiek op de handelswijze van Israël neemt dagelijks toe. Het maakt dat sommigen zich afvragen of het wel verstandig is om de Israëlzondag door te laten gaan. Wat moet er over de gebeurtenissen worden opgemerkt? Eén en ander

kan in gemeenten buitengewoon gevoelig liggen. Die overwegingen en gedachten zijn begrijpelijk. Maar toch is het belangrijk dat de Israëlzondag plaatsvindt. Misschien juist wel in deze tijd. Want hoe belangrijk is het om blijvend te beseffen dat de kerk geworteld is en haar oorsprong heeft in Israël? De kerk deelt in het heil dat God door middel van Israël aan alle volken van deze wereld wil schenken. De geboren Zaligmaker was Joods. De eerste christenen waren Joods. De oudtestamentische boeken zijn Joods. We hebben Israël nodig om de betekenis daarvan te kunnen verstaan. Het liedboek van de kerk, de Psalmen, werd ons via Israël aangereikt. De kerk heeft zoveel te danken aan dit volk. Maar ook de weg die God met dit volk gaat heeft betekenis voor de kerk. Verschillende profetieën laten zien dat Hij Zijn Israël niet uit het oog verliest en dat er voor Israël nog rijke beloften liggen. Beloften ook waar de kerk ook voor de toekomst in mag én zal delen. Er is alle reden om ook dit jaar Israëlzondag te houden. Niet alleen opdat wij zouden beseffen wat wij door Israël ontvangen maar ook opdat wij blijvend zouden beseffen welke verantwoordelijkheid de kerk draagt voor dit volk. Om het lief te hebben en te koesteren.

BETROKKEN

Nee, dat betekent niet dat alles rondom Israël kritiekloos overgenomen moet worden. Wanneer we ons oprecht op anderen betrokken weten is een oprechte omgang vanzelfsprekend. Dat mag van een echte vriend verwacht worden. Ook als daar moeilijke, kwetsbare, kritische dingen moeten worden opgemerkt. Op heel wat momenten wijst Gods Woord ons op de gebreken en zonden van Israël in het verleden. Ook het Israël van vandaag heeft gebonden te zijn aan Gods geopenbaarde wil in Schrift en gebod. Dat geldt de kerk en ons overigens niet minder. Maar juist in de gebeurtenissen van deze tijd is het nodig om het volk dat voor de Heere zo'n belangrijke plaats innam en inneemt biddend op te dragen. Opdat de belijdenis, dat Jezus is de Christus, ook onder dit volk breed zal klinken. Tot eer van de drie-enige God en tot zaligheid van zondaren. In Israël en daarbuiten. Opdat het waar wordt: *alzo zal geheel Israël zalig worden*. Met het oog daarop mag het Israëlzondag zijn.

ZAAD *zaaien* IN DE ZOMER ¹

Ben van der Starre, Rhenen

Heerenveen

Genesis 1 vers 31: En God zag al wat Hij gemaakt had, en ziet, het was zeer goed.

Donkere wolken pakken zich samen boven Heerenveen, het begint ook al aardig te regenen. Zullen er vandaag weer zoveel kinderen komen als gisteren en weer dezelfde kinderen?

Of zullen de kinderen

wegblijven vanwege de regen? Dat zijn voor mij vragen op weg naar Heerenveen. Op het Rozenveld staat de mooi versierde tent klaar. Gelukkig mag bij regen het buurthuis 'Flora' gebruikt worden. De kinderen zitten gezellig in een kring. Vandaag zijn er wat minder kinderen, maar de sfeer is goed en de juffen en de kinderen hebben er zin in, zo te zien. Er is rust en eerbied bij het zingen, bidden en luisteren naar het Bijbelverhaal.

Het thema van deze drie dagen is **Het begin**. Dankbaar wordt gebruikgemaakt van het kinderevangelisatiedeeltje van de HHK en de daarbij behorende kopieerbladen. (Nieuwsgierig naar dit materiaal? Kijk dan op de website Kinderevangelisatie - methode BIJ DE HAND - Hersteld Hervormde Kerk.)

Na het Bijbelverhaal volgt de verwerking. Allemaal krijgen ze om de beurt een vraag en als het antwoord goed is mag je met een dobbelsteen gooien en op het bord een aantal plaatsen vooruit. De kinderen doen goed mee en vinden het best wel spannend. Wie komt als eerste over de streep? Nu is de Bijbeltekst aan de beurt: *En God zag al wat Hij gemaakt had, en ziet, het was zeer goed* (Genesis 1:31).

De tekst is op stukjes karton geschreven, die op de grond liggen. Eerst worden de tekstpuzzelstukjes in de goede volgorde gelegd. Nu wordt er steeds een stukje tekst omgedraaid en mogen de kinderen laten horen dat ze ook de omgedraaide tekststukjes op kunnen zeggen.

Dan wordt het tijd voor een lekkere lunch. Deze keer geen broodjes knakworst maar puddingbroodjes. Ze smullen er zichtbaar van. Daarna staan de spelletjes op het programma. Heerlijk rennen met water, en ook zijn er waterpistolen. De dag is voorbijgevlogen en wordt afgesloten met het eerbiedige clublied en gebed. De kinderen denken allemaal de laatste dag weer te komen. Zeker als ze horen dat ze dan als lunch

pannenkoeken gaan eten. De kinderen hebben ervan gesmuld.

Jesaja 55 vers 3a: *Neigt uw oor, en komt tot Mij, hoort en uw ziel zal leven.*

Op de laatste dag gaan de kinderen eten klaarmaken. Ieder groepje maakt wat anders. Er wordt o.a. tomatensoep gemaakt, maar ook wraps en broodjes hamburger. Het eten past bij het thema 'zintuigen', want na het klaarmaken

A photograph of two young children, a girl and a boy, standing at a wooden table and cooking together. The girl, on the left, is wearing a light-colored shirt and is stirring something in a large black pot. The boy, on the right, is wearing a green shirt and is also stirring the pot. On the table, there is a plate of round, flatbread-like items and a glass of water. The background shows a window with a plant on the sill.

NIEUWE MENUKAART BIJ DERK

EDSEWEG 99 | WEKEROM | RESTAURANTDERK.NL | (0318) 240 100

VAKANTIE

ADVERTENTIES

Landhotel Steindlwirt- Dorfgastein- Salzburgerland.

Direct vanuit het hotel zijn vele wandel-/ en fietsroutes bereikbaar. Gastein het hele jaar een sportieve vakantie! 2 E-MTB's staan voor u klaar. In de zomermaanden gratis entree tot het Solarbad 400 mtr. De zondag is voor ons een rustdag. In onze Stube de mogelijkheid tot het kijken van een kerkdienst.

www.steindlwirt.com
info@steindlwirt.com
 va. € 69,- pppn incl HP

de verrassing
samen vakantie vieren

Wanneer zien we u op Texel?

Bel of app met ons: (0222) 31 89 06

www.deverrassing.nl

HIER
 had uw
[Vacature]
 advertentie
 ook kunnen staan!

Geïnteresseerd?
 Vraag de tarieven op via
adverteren@hhk.nl

Je hoofd nooit stil? Vast in angst, stress en onrust?

Doorbreek die cirkel met
De Ontspanformule!

✓ Gratis online training
 ✓ Eerste stap naar rust en ontspanning
 Gun jezelf die rust. Start nu!

AB STRESSONKRUSTDEBAAS.NL
 Albert van den Berge
 tel. 06-25081102

ADVERTENTIES

SAMEN HELDER VOORUIT

organisatie-adviseur
 interm-manager
 mediator

0653868881

bvisserconsultancy.nl
bvissermediation.nl

Begravenisonderneming
 sinds 1982 — *de Jongh*

Voor een waardige en stijlvolle verzorging van begravenissen

Dag en nacht persoonlijk
 bereikbaar én beschikbaar

Waardenburg	0418 - 652 039
Hardinxveld-Giessendam	0184 - 611 154
Werkendam	0183 - 701 017
Dordrecht e.o.	078 - 6412 740
Nieuw-Lekkerland	0184 - 683 838
Barendrecht	0180 - 628 908

Wij verzorgen geen crematies

info@begravenisondernemingdejongh.nl
www.begravenisondernemingdejongh.nl

VACATURES

JOIN OUR FAMILY!

www.werkenbijprofielnorm.nl

PROFIELNORM

Wij hebben ook mogelijkheden voor BBL, stage of een deeltijd/duale studie.

Als het leven stilstaat,
blijft hoop klinken

Hart voor Oost-Europa

Elke gift helpt:
 maaltijden, zorg en
 opvang voor kwetsbaren
 in Oost-Europa.

Doneer
 eenvoudig via
 de QR-code.

Of maak uw gift over op
 NL84 INGB 0000 0088 87
 o.v.v. 'Hart voor Oost-Europa'
 t.n.v. Hulp Oost-Europa.

hulpoosteuropa.nl/hart-voor-oost-europa

TOERUSTING

ambtsdragers (6)

Wenken bij het pastorale gesprek

'WAT WILT GIJ,
DAT IK U DOEN ZAL...?'

Dr. P.C. Hoek, Putten

BEWOGEN EN BARMHARTIG

De woorden uit de titel herkent u wellicht: het is de vraag die de Heere Jezus stelt aan de blinde bedelaar nabij Jericho. Het is een veelzeggende vraag. Het is een uitnodigende vraag. Vooral een vraag die voortkomt uit bewogenheid. En verdient dat geen onderstreping aan het begin van een bijdrage over het pastorale gesprek? Is niet voor alles een gezindheid van bewogenheid en barmhartigheid nodig, een hart dat werkelijk

omziet? Als we zelf weten wat het is om van de barmhartigheid van de overste Herder der schapen te leven, zullen we toch ook barmhartigheid leren? Als de Heere ons lief is, zal Zijn Woord ons lief is, zal Zijn kudde ons dat ook zijn. Leerrijk is het ook om te zien hoe deze overste Herder door deze vraag de blinde bedelaar uitnodigt om zijn nood kenbaar te maken. Immers een mens legt zomaar niet open wat hem of haar drukt, raakt, bedroeft of verwondert.

Een belangrijke inzet! Niet wat ik graag kwijt wil staat voorop, maar wat de ander werkelijk nodig heeft gaat voorop. En om daar samen zicht op te krijgen wordt hij of zij van harte uitgenodigd zich uit te spreken. Het is aan u en mij om daar ruimte voor te maken. En laten we ons er niet in vergissen hoe belangrijk dat is. Het kan veel aandacht, geduld en vertrouwen vragen om de ander die ruimte te laten gebruiken.

IN GESPREK KOMEN

Het voorgaande is ten diepste een voorwaarde om in gesprek te komen. En een uitnodigende houding komt tot uiting in uitnodigende vragen. Stel zoveel mogelijk open vragen: vragen die uitnodigen om te vertellen. Gesloten vragen – vragen waarop een kort antwoord verwacht wordt – slaan het gesprek gemakkelijk vleugellam. Vraag ook zeker op een invoelende manier door op hetgeen verteld wordt; dit maakt de ander duidelijk dat we alle aandacht hebben voor wat hij of zij met ons deelt.

In dit verband benadruk ik ook graag het belang van een ontvankelijke gezindheid. Geef blijk van welgemeende belangstelling. En durf daarbij ook kwetsbaar te zijn. Voor een gesprek van hart tot hart zijn twee harten nodig ... En wat de ander vertelt, kan ook mij als pastor raken: zowel in de zin van verdriet als in de zin van vreugde en verwondering. Laat zeker bij het in gesprek komen eigen oordelen, meningen en adviezen rusten. Als de ander merkt dat de pastor de balans al opgemaakt heeft of zijn oordeel al klaar heeft, zal de deur naar het gesprek al snel dichtgaan.

IN GESPREK BLIJVEN

Het kan niet genoeg benadrukt worden hoe fundamenteel goed luisteren is. Daar wordt naar mijn besef nog regelmatig te gemakkelijk over gedacht. Luisteren is dienstbaar aan het ontsluiten van de ander. Dat vergt alle aandacht, dat wil zeggen om te horen wat hij of zij werkelijk zegt. Iemand aanhoren kost geen inspanning; luisteren kost alle inzet. Het gaat namelijk om veel meer dan de woorden die de ander spreekt. Luisteren betekent opmerkzaam zijn op wat gezegd wordt maar ook hoe dat gebeurt. Komt dat wat we horen overeen met wat we zien? Met andere woorden: onderstreept de lichaamstaal dat wat gezegd

wordt of zijn daar andere dingen uit af te leiden? En verder: onafgemaakte zinnen, herhaalde woorden of beelden en dergelijke zijn aanwijzingen dat er zoveel meer achter de woorden ligt. Om het pad naar het innerlijke leven – want dat is toch waar we elkaar werkelijk ontmoeten? – te effenen, is het behulpzaam om in het gesprek van de feiten naar de ervaren feiten te bewegen. Doorgaans begint een gesprek bij de feitelijkheden van het leven; dat gesprek vordert meestal vrij gemakkelijk. Maar als we met elkaar zoeken naar de dimensie van het geestelijk leven blijkt dat nogal eens wat moeizamer te gaan. Het kan het voor beiden eenvoudiger maken

Luisteren betekent opmerkzaam zijn op wat gezegd wordt maar ook hoe dat gebeurt. Komt dat wat we horen overeen met wat we zien? Met andere woorden: onderstreept de lichaamstaal dat wat gezegd wordt of zijn daar andere dingen uit af te leiden?

om eerst naar de onderstroom van de ervaring te vragen. Hoe ervaart de ander een tegenslag, een ziekte, een genezing etc. Als deze ervaring benoemd wordt, raakt dat aan diepere lagen van emotie, existentie en zingeving. Vandaar is de stap naar het geestelijk leven kleiner. Daarbij moeten we erop bedacht zijn dat menigeen aan gedachten en gevoelens uitdrukking geeft met vertrouwde begrippen en vaststaande uitdrukkingen. Met een wat negatief begrip kunnen we hier van clichés spreken. Al haast ik mij om te onderstrepen dat daarmee niet zoveel mis is. Wel kan dat er gemakkelijk toe leiden dat de pastor al snel denkt te weten wat de ander bedoelt. Belangrijk is echter te beseffen dat twee mensen met dezelfde woorden of dezelfde uitdrukking toch behoorlijk verschillende dingen kunnen bedoelen! Verken daarom zorgvuldig wat de ander precies bedoelt te zeggen. Probeer hoe dan ook te vermijden om op clichés te antwoorden met clichés. We kunnen in een gesprek vertrouwde woorden wisselen, zonder echt te hebben geraakt aan de betekenis ervan voor de ander.

WOORD EN GEBED

Tot slot vraag ik graag nog aandacht voor de plaats van de Bijbel en het gebed in het pastorale gesprek. Daarover zou, net als over al het voorgaande, uiteraard veel te schrijven zijn. Ik beperk mij in dit verband tot drie korte reflecties. Om te beginnen kunnen we de Schrift op verschillende manieren ter sprake brengen.

Soms kiezen we een lezing die hoorbaar maakt wat in het gesprek ter sprake is geweest: een nood, een beproeving, verwachting, vreugde, vrees en zo meer. Dan reikt het Woord de woorden aan om ermee in te keren tot de Heere. Echter, de Schriftlezing kan ook meer tot lering, leiding of vermaning zijn.

De tweede reflectie hangt hiermee samen. Het lijkt mij zeer aan te raden om de Schriftlezing veel meer in te leiden, zodat het de ander duidelijk wordt waarom de pastor voor deze Schriftlezing kiest en wat hij ermee voorheeft. Het is te vaak gebeurd dat een pastor met de Schriftlezing nog het punt wilde maken wat hem in het gesprek niet lukte. Dat lijkt me geen zuiver gebruik van Gods Woord. Bovendien kan de ander, die waarschijnlijk haarfijn aanvoelt waarom juist dit gelezen wordt, daar niet of moeilijk op reageren. Laat de ander maar weten wat ons tot deze lezing brengt. Ook en misschien wel juist als dat confronterend is.

Een vergelijkbare overweging noteer ik ten aanzien van het

gebed. Soms verwacht de ander dingen van de pastor die hem in verlegenheid brengen. Zoals een terminaal zieke man die mij vroeg om beterschap te bidden. In dat geval heb ik mijn verlegenheid kenbaar gemaakt en gezegd dat zijn vraag mij verraste. In het gesprek dat volgde viel het licht op zijn eigenlijke nood en bange gedachten. Toen we dat samen onder ogen konden zien, konden we samen ook een eenvoudig en eerlijk gebed bidden. Voor mijzelf was de les ervan dat het heilzaam is om, als we verlegenheid ervaren, eerst het gesprek te hebben met welke bede we samen tot Gods troon zullen gaan.

Bij al deze wenken blijft het besef dat een gesprek in de diepe zin voor Gods aangezicht (*coram Deo*) een geschenk is en blijft. De onderherder heeft zonder meer te doen wat in zijn vermogen ligt om er dienstbaar aan te zijn; maakbaar is het niet. Het is genade als Gods Geest blijk geeft van Zijn nabijheid. Dan is er grond voor verwachting. 'Waar twee of drie ...'

Afscheidsdienst ds. M. van Sligtenhorst van Nieuwleusen

Op zondagmiddag 24 augustus nam ds. M. van Sligtenhorst afscheid van de gemeente Rehoboth te Nieuwleusen.

Ds. Van Sligtenhorst bediende het Woord uit Zacharia 4 en nam als tekst voor de prediking vers 6: 'Toen antwoordde Hij en sprak tot mij, zeggende: Dit is het woord des HEEREN tot Zerubbábel, zeggende: Niet door kracht, noch door geweld, maar door Mijn Geest zal het geschieden, zegt de HEERE der heirscharen.' Het thema van de preek was: De Heere belooft de hulp van Zijn Geest. Drie punten:

1. Een grote berg. 2. Een nog grotere belofte.
3. Twee oliezonen.

Zerubbábel heeft een groot werk te doen. Hij moet de herbouw van de tempel hervatten. Hij ziet er als een berg tegenop. De Samaritanen die het eerder onmogelijk hadden gemaakt, komen ook nu weer in beweging. Echter de Heere komt Zerubbábel te vertroosten d.m.v. de profeet Zacharia, die een visioen te zien krijgt van een gouden kandelaar met een kernboodschap: 'Niet door kracht, noch door geweld, maar door Mijn Geest zal het geschieden.' De Kerk moet het niet hebben van kracht en geweld, maar heeft die ook niet. Nee, de Kerk heeft door genade meer dan kracht en geweld, want God geeft Zijn Kerk de hulp en de bediening van Zijn Geest.

Na een grote berg een nog grotere belofte. Die belofte wordt in een beeld gegoten en dat beeld mag Zacharia en ook Zerubbábel voor zich

houden en ook de Kerk van zijn tijd en van onze tijd. Hij ziet dat deze gouden kandelaar

brandend wordt gehouden door twee olijfbomen die voor olie zorgen. Het werk en de belofte van de Heilige Geest worden hier uitgebeeld. Kerk en gemeente vallen of staan niet met een dominee of kerkenraad, maar de Heere zal Zijn trouw bewijzen. Zeven ogen van God verblijden zich over het werk dat plaatsvindt. Het ziet op de zevenvoudige Geest die beloofd wordt in al de omstandigheden van Kerk en gemeente. De Heere waakt over Zijn eigen werk.

Het goud van die olijfolie komt van twee oliezonen. Dat zijn die takken, die worden oliezonen genoemd. De Heere bewijst Zijn genade door middel van twee oliezonen. Die twee oliezonen zijn Jozua de hogepriester en Zerubbábel uit het huis van David. Twee oliezonen, ze zijn een teken van de grote Oliezoon, Jezus Christus Die komen zou en de Kerk uit Zijn volheid zal bedienen. Er mag misschien wel een machtige berg voor ogen staan; die mag u niet moedeloos maken. De berg Sion is heerlijk. Bij de Heere zijn uitkomsten, zelfs tegen de dood. Wees toch niet wanhopig, laat ons ook niet grijpen naar vleselijke middelen, want 'niet door kracht, noch door geweld, maar door Mijn Geest zal het geschieden.'

Na de dienst werd ds. Van Sligtenhorst toegesproken door ds. P.J.T. van de Herik namens de classis Noord en als consulent en door ouderling J. Mussche namens gemeente en kerkenraad. De predikant en zijn gezin werd Psalm 84:6 toegezongen. Afsluitend sprak ds. Van Sligtenhorst de gemeente nog toe in een dank- en afscheidswoord.

KOM IN ACTIE!

HELP JIJ ONS OM KIND TE ZIJN?

Maak het leven en de ontwikkeling van een kind met een beperking in Jemima mogelijk. Er worden bijna 60 kinderen en bewoners in Jemima opgevangen.

JEMIMA.NL

JEMIMA

Visserijweg 3 unit 4
Bruinisse

Word jij onze nieuwe collega?

**Instructeur BHV
met doorgroeimogelijkheden**

Onderhoudsdeskundige/Keurmeester

Voor het onderhoud en keuren van brandblussers,
noodverlichting, gereedschap enz.

Met pensioen, maar wel technisch en handig?
Ook dan ben je welkom!

Misschien rij jij
binnenkort in één
van deze bussen!

“Pas jij in ons kleine gezellige team:
Ben je gewoon lekker nuchter, een
aanpakker en heb je een praktische
kijk op veiligheid? Reageer!”

Geïnteresseerd?
Scan de QR-code!

ADVERTENTIE

Heeft u te maken met autisme?

Onze gespecialiseerde teams helpen
u graag!

Bekijk onze begeleidingsmogelijkheden
op **welcura.nl** of neem contact op via
info@welcura.nl

Op zoek naar een waardevolle baan?
Kijk op **welcura.nl** voor onze vacatures!

Christelijke hulpverlening met perspectief

**KORTE
WACHT-
LIJST!**

Stichting Schuilplaats helpt mensen die
vastgelopen zijn op het gebied van:

relatie rouw opvoeding

zelfvertrouwen echtscheiding

burn-out depressie

stichtingschuilplaats.nl
☎ 0318 - 54 78 70

Gebedshand
in doopbox helpt
Grace bidden

Bekijk
de video

Bestel
vanaf
€6,95

Geef ouders in uw gemeente
een **doopbox cadeau!**

www.doopbox.nl

BIJBELS LEVEN

IN EEN TIJD VAN
'brood en spelen'

Deze zomer gaf de eredivisie van het Engelse voetbal, de Premier League, ongeveer 3,6 miljard euro uit aan nieuwe contracten voor spelers. Het ging om bedragen tot 145 miljoen euro per persoon. In contrast met het Engelse armoederapport 2025 dat waarschuwt dat ten minste 6 miljoen landgenoten extreem arm zijn. De 'waan van de dag' heeft echt toegeslagen, zei zelfs de NOS.

Dr. B.A. Zuiddam, docent ethiek HHS

'Brood en spelen'. Dat was de zinsnede die bij mij als classicus opkwam bij het lezen hierover. Voor de volledigheid in het Latijn: *panem et circenses*. In de antieke geschiedenis is dit een waarschuwing met een uitroepeten. De uitdrukking komt van de 2e-eeuwse schrijver Juvenalis. Het diende ter afleiding zodat mensen niet zouden protesteren als het beleid van de regering faalde. 'Brood en spelen' verwijst naar onrecht, corruptie en nalatigheid. Terwijl de Romeinse beschaving ten onder ging en de elite zich overgaf aan een leven van weelde en zedeloosheid, leidde men de aandacht van het volk af met spelen. Die waren evenmin beschaafd. Denk maar aan de gladiatoren die in de arena streden op leven en dood.

TELEMACHUS

Ook wij die keurig tegen voetbalwaan zijn, kunnen zozeer door de tijdgeest beïnvloed worden dat we normaal gaan vinden wat voor ons onverteerbaar zou moeten zijn. De antieke geschiedenis is een waarschuwing aan het adres van christenen. Het verval van de stad

Rome hield niet plotseling op toen keizer Constantijn zich bekeerde. Integendeel, de samenleving ging in diverse opzichten gewoon op de oude voet verder. Toen de Egyptische monnik Telemachus rond het jaar 400 Rome bezocht, was hij diep geschokt omdat daar nog steeds gladiatorengevechten plaatsvonden. Hij ging tijdens de 'wedstrijd' het stadion in Rome binnen, waarschijnlijk het huidige Colosseum, en probeerde daar tevergeefs het gevecht te stoppen. Hoe waagt deze man het onze 'ontspanning' te bedreigen? De supporters raakten zo kwaad dat ze Telemachus stenigden. Deze geschiedenis is beschreven door een tijdgenoot, de Syrische bisschop van Cyrrhus (ca. 393-458). Niet veel later, in 410, kwam het oordeel over de eeuwige stad. Rome ingenomen door Ariaanse 'barbaren' die zich in veel opzichten christelijker toonden dan de 'orthodoxe' inwoners.

TELEMACHUS EN WIJ

Wat zijn onze normen en waarden in de praktijk? We kunnen daarbij in het kader van 'brood en spelen' terecht wijzen op de

overheid. Den Haag leeft bij de waan van de dag. De afgelopen week sprak de Tweede Kamer over het beëindigen van het ongeboren leven. Alsof men niets beters te doen heeft in een land dat ten onder gaat aan bestuurlijke chaos. Wel steekt de overheid vele tienduizenden euro's in het 'monitoren' van wolven. Teams van deskundigen zijn heel druk om DNA af te nemen bij de slachtoffers en te kijken welke wolf waar toegeslagen heeft. De wolf wordt beschermd, maar ongeboren baby's mogen doodgemaakt worden. Telemachus zou zeggen: waar ben je mee bezig? De wereld verbeteren begint echter bij onszelf. Zijn onze vormen van ontspanning in harmonie met Bijbelse waarden? Kan de Heere Jezus meekijken, of zou Telemachus ook bij onze ontspanning opdagen? Stenigen we mee op sociale media als hij vraagtekens plaatst bij onze 'verworvenheden'? De sterren van het veld en het witte doek lijken immers in veel opzichten op de gladiatoren van destijds. Ze blinken niet uit in christelijke overtuigingen en gedrag. Wie zijn onze helden? Onze kinderen, echtgenoten en burens kijken mee naar ons leven.

TELEMACHUS EN DE KERK

Doen wij als kerk nog iets tegen de tijdgeest? Vroeger protesteerden we nog samen met de vakbonden tegen de oprukkende 24-uurs economie. Ook de Vroege Kerk verzette zich tegen de tijdgeest. De christelijke keizer Honorius nam na de dood van Telemachus maatregelen. Alle gladiatorengevechten werden verboden.

Tijdens de vakantie bezochten we een ander kerkgenootschap en dronken we na afloop van de eredienst een kopje koffie met de lokale bevolking. Een bejaarde meneer vertelde dat hij en zijn 'partner' alweer jaren samenwonen sinds de dood van hun beider echtgenoten. Hij is een trouwe kerkganger onder het kleine groepje dat nog opkomt naar het middeleeuwse godshuis. Zijn er nog predikanten die in zulke omstandigheden durven te preken: 'Dwaalt niet; noch hoereerders, noch afgodendienaars, noch overspelers, noch

ontuchtigen, noch die bij mannen liggen, noch dieven, noch gierigaards, noch dronkaards, geen lasteraars, geen rovers zullen het Koninkrijk Gods beërven' (1 Kor. 6:10). Zijn we nog begaan met het eeuwig heil van onze hoorders, of vrezen ook wij de stenengooiers? En omgekeerd, is onze gemeente nog een veilige plaats voor Bijbelgetrouwe prediking? We kunnen immers niet alle verantwoordelijkheid bij de predikant leggen.

De wolf wordt beschermd, maar ongeboren baby's mogen doodgemaakt worden. Telemachus zou zeggen: waar ben je mee bezig? De wereld verbeteren begint echter bij onszelf. Zijn onze vormen van ontspanning in harmonie met Bijbelse waarden? Kan de Heere Jezus meekijken, of zou Telemachus ook bij onze ontspanning opdagen?

HOOP

Toch eindig ik met een positieve noot. Telemachus werd weliswaar gedood, maar voor latere generaties was hij een held. De kerk van de Reformatie zag hem als een voorbeeld. Ook nu zijn er inspirerende mensen die zich niet laten afleiden door 'brood en spelen', maar actief werken aan een betere samenleving. Terwijl sommigen deze zomer miljarden uitgaven aan voetballers, publiceert een groep mensen bij de Verenigde Naties een uitstekend rapport over surrogaatmoederschap. Het is deel van een strategie om de wereldwijde vrouwen- en kinderhandel aan te pakken. Die maakt miljoenen slachtoffers. Het rapport staat op de agenda voor bespreking in oktober en roept landen overal ter wereld op om te verbieden dat vrouwen kinderen dragen voor anderen. Gods openbaring in de natuur der dingen blijft spreken. Er is geen taal waar haar stem niet wordt gehoord. Letterlijk, bij de Verenigde Naties.

Rouw ... EEN WOND IN HET hart ¹

Rouw heeft alles te maken met de gebrokenheid van het leven. Als door de dood de band met een geliefde doorgesneden wordt, komt er een pijnlijk verdriet in het hart.

Rouw is er echter niet alleen na een overlijden, maar kan ook in andere situaties ontstaan. De trieste werkelijkheid van verlies en gemis heeft een grote impact op het doen en laten. In een serie van 4 artikelen komen een aantal vragen aan bod, die te maken hebben met deze trieste werkelijkheid die voor velen zo herkenbaar is.

Drs. M.A. (Marianne) Buitink-Heijblom

Om te begrijpen waarom rouw zo pijnlijk is, moet gekeken worden naar de Bijbelse gegevens over mensen. Als mens zijn we naar het beeld van God geschapen (Gen. 1:26). Dit betekent dat we *rationele* wezens zijn. Anders dan andere schepselen hebben mensen een denkvermogen (= ratio), waardoor ze in staat zijn logisch te denken en op basis daarvan beslissingen kunnen nemen. Als beeld dragers van God zijn we echter ook *relationele* wezens. Zoals God, onze Schepper – de Vader en de Zoon en de Heilige Geest – in relatie is met Zichzelf (de basis van de Drie-eenheid), zo is het voor ons mensen van levensbelang dat we 'in-relatie' zijn. Hoewel de tekst 'het is niet goed dat de mens alleen zij' (Gen. 2:18) vaak op het huwelijk betrokken

wordt, is dat niet de eerste betekenis van die tekst. Ook Calvijn wijst erop dat deze tekst duidelijk wil maken dat het vanuit de schepping niet de bedoeling is dat de mens alleen is (zie ook Prediker 4:9 en de kanttekeningen bij dit vers). Om als mens goed te kunnen functioneren hebben we relaties nodig. De belangrijkste is de geloofsband met God, onze Schepper, Die ook onze Verlosser wil zijn. Daarnaast hebben we ook een band nodig met medemensen, die ons bij kunnen staan in allerlei situaties van het leven. De band tussen gelovigen onderling, de gemeenschap der heiligen, (ook wel spiritual friendship genoemd) is de beste band, die mensen met elkaar kunnen hebben, omdat die gefundeerd is in Christus.

LIEFDE EN ROUW

Als mens kunnen we in verschillende relaties tot medemensen staan (denk aan familierelaties, zakelijke relaties, enz.). De innigste band die mensen met elkaar kunnen hebben, is de band van de liefde. Als die hechte liefdesband tussen mensen breekt, komt de achterblijver in een situatie die gekenmerkt wordt door rouw. Levens die met elkaar verbonden waren, worden vaneengescheurd. De achterblijver ervaart een gemis, wat voor hem 'niet goed' is (zie Gen. 2:18). Hoe sterker de liefdesband was, hoe intenser en dieper het gemis, het verdriet en de rouw. Men is innerlijk gewond. Het hart bloedt. Een tranenkraan kan opengaan; de ene keer blijven tranen in de ogen staan, de andere keer biggelen ze van de wangen of worden ze ingeslikt. Men ervaart ongekende moeheid, die als een deken over je heen valt. Men is lusteloos, zichzelf tot een raadsel.

Rouw is geen teken van zwakte. Ook niet van een gebrek of tekort aan geloof. Abraham, de vader aller gelovigen, rouwt als zijn vrouw Sara is overleden. Als Jezus huilt bij het graf van Lazarus concluderen de omstanders daaruit dat Zijn liefde voor Lazarus groot was.

Het is niet vreemd als er allerlei emoties loskomen als een geliefde overlijdt. Men kan zijn liefde niet meer kwijt aan die ene, en men ontvangt van hem of haar geen wederliefde meer. Wie nog nooit gestaan heeft aan het graf van een innig geliefde, beseft niet hoe ingrijpend zo'n verlies is en wat het verlies allemaal teweegbrengt. Wie peilt de pijnlijke rouw van een vrouw die aan het graf van haar man stond en nu in een tweepersoonsbed rouwtranen huilt? Wie voelt de eenzaamheid van de vader, die als weduwnaar 'alleen' (= zonder zijn overleden vrouw) aanwezig is bij de bruiloft van hun kind? Wie kan de leegte aanvoelen van een ouder die een kind verloor? Wie beseft iets van wat een kind meemaakt als het veel te jong een ouder moet missen?

ROUW IN DE HUIDIGE MAATSCHAPPIJ

Rouw heeft een grotere impact dan de huidige moderne maatschappij wil doen geloven. In een tijd en wereld, waarin alles 'fijn' moet zijn en op een snelle manier geregeld dient te worden, is er vaak onvoldoende ruimte om op een goede en verantwoorde manier om te gaan met gevoelens van rouw. Omstanders vinden al snel dat iemand te lang rouwt. Ze denken in oplossingen, zoals 'je moet het verwerken' of 'geef het een plekje'; wie langer dan een half jaar wordt overvallen door trieste vlagen, moet volgens hen maar naar een psycholoog. Maar wie zo denkt, slaat de plank mis. Wie als achterblijver niet de tijd krijgt en neemt om te rouwen, wordt later met nadelige gevolgen geconfronteerd. Een rouwende heeft behoefte aan mensen die hem of haar liefdevol benaderen met aandacht, belangstelling, contact (hierover meer in een volgend artikel). Door die warmte kan iemand in de loop van de tijd leren met het verlies om te gaan en blijft daardoor niet in het gemis hangen.

UITHUILEN BIJ GOD

Het beste wat iemand die te maken heeft met rouw en verlies kan doen, is al het verdriet uithuilen bij God. Hij weet van de wond in het hart, beter dan men er zelf woorden aan kan geven. Uit genade wil Hij Zich ontfermen over treurenden en om Jezus' wil naar hen omzien. 'Hij is nabij de ziel, die tot Hem zucht, Hij troost het hart dat schreiend tot Hem vlucht.' Ook al blijft de lege plaats aanwezig, die heeft dan niet meer het laatste woord. Dat is aan Hem, Die meer dan een moeder troosten kan. 'God is een Toevlucht voor de Zijnen, hun Sterkt', als zij door droefheid kwijnen.'

Wie nog nooit gestaan heeft aan het graf van een innig geliefde, beseft niet hoe ingrijpend zo'n verlies is en wat het verlies allemaal teweegbrengt.

BEROEPINGSWERK

BEROEPEN

- te Garderen
ds. P.J.T. van den Herik te Urk
beslissingsdatum: D.V. 27 september
- te Boven-Hardinxveld
ds. J.C. den Ouden te Sint-Maartensdijk
beslissingsdatum: D.V. 27 september
- te Stolk
ds. A.S. Middelkoop te Sint-Annaland
beslissingsdatum: D.V. 27 september
- te Nieuwleusen
ds. P.J.T. van den Herik te Urk
beslissingsdatum: D.V. 4 oktober
- te Elspeet
ds. A.J. Britstra te Nieuw-Lekkerland
beslissingsdatum: D.V. 4 oktober

AANGENOMEN

- naar Nederhemert
kand. H. van der Schans te Maartensdijk

BEDANKT

- voor Ouddorp
kand. H. van der Schans te Maartensdijk

PREEKCONSENT

Per 15 september 2025 is preekconsent verleend aan:

- kand. H. Kooiker te Barneveld
06-25213446
henkkooiker@kliksafe.nl
- kand. J. de Wit te Berkenwoude
06-42467867
witjde@kliksafe.nl

ADRESWIJZIGING

Per 5 september jl.
ds. H. Oussoren
Vermuydenstraat 124, 8265 WK Kampen
038-3317008
dshoussoren@gmail.com

WIJZING

Preekregelaar HHG Loon op Zand
dhr. A. Tabbers
Fazant 9, 5161 SB Sprang-Capelle
06-53246605
amadeustabbers@hotmail.com

COLLECTE ISRAËLZONDAG (5 OKTOBER)

Op D.V. zondag 5 oktober is het, op twee dagen na, twee jaar geleden dat Hamas bruut binnenviel in het zuiden van Israël. We kennen nog de beelden en de ontzetting. Voor veel gijzelaars is er sindsdien nog niets veranderd en zitten zij uitgehongerd in de ondergrondse tunnels. Wat is er veel veranderd in de publieke opinie en is de sympathie voor Israël ingeruild voor pro-Palestina in het algemeen en Hamas in het bijzonder. Felle protesten bleven niet beperkt tot het Malieveld en de Dam, maar vonden ook plaats voor kerken en bijeenkomsten waar Israël centraal stond. We doen niets af van de pijn die in Gaza geleden wordt, maar het gaat niet om Gaza, het gaat om de vernietiging van Israël, van de 'river (Jordaan) to the sea (Middellandse Zee)'. We hopen dat u Israël in uw gebieden blijft gedenken en met Israëlzondag blijmoedig mag geven voor onze bijzondere projecten zoals het inloophuis in Dimona van Albert en Esther Knoester, het tehuis voor PTTS'ers in Poriya en het verzorgingstehuis Ebenezer Home voor Messiasbelijdende ouderen in Haifa, waarvan een groot deel Holocaustoverlevende is. Ook zijn er nog kleinere, kortdurende ondersteuning vanwege de oorlog. Mogen we ook dit jaar weer op u rekenen? Van alle projecten is er bij de commissie Israël informatie te verkrijgen, ook op de website www.hersteldhervormdekerk.nl/israel.

CURSUS GEESTELIJKE VORMING

De eerste drie avonden worden gehouden in de Rehobothkerk te Sommelsdijk (Olympiaweg). De andere drie avonden in de 'Open Hof', CGK, Hoflaan 41 te Middelharnis.

In de pauze is er koffie/thee. Na de pauze worden de gestelde vragen beantwoord.

U bent van harte welkom op D.V. de volgende donderdagavonden:
25 september 2025 | Dr. H. Klink, Leerdam:

Wat Groen van Prinsterer in de wereld van nu ons te zeggen heeft.
16 oktober 2025 | Ds. C.J. Droger, Vlaardingen: Engelen verbinden hemel en aarde.

20 november 2025 | Ds. K.M. Teeuw, Ridderkerk: Bonhoeffer (1906 – 1945). Wat heeft hij ons in de spannende tijd van 2025 te zeggen?

15 januari 2026 | Ds. F. van Binsbergen, Middelharnis: Het belang van de zondagse kerkdiensten.

26 februari 2026 | Ds. A. Voorwinden, Noordeloos: Is de gave/doop met de Heilige Geest een second blessing?

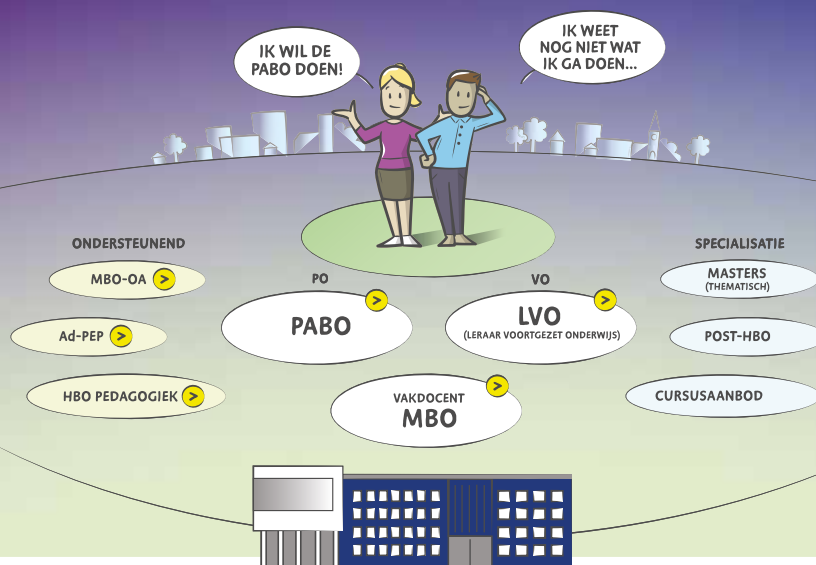
19 maart 2026 | Ds. J.C. den Ouden, Sint-Maartensdijk: Hoe groot zijn Uw werken!

Elke avond begint om 19.45 uur en eindigt om ca. 21.30 uur.

Het cursusgeld bedraagt € 4,- per avond. Voor alle zes avonden in één keer te betalen is het € 20,-. Het rekeningnummer is NL77RABO0332289338, t.n.v. N.A. Bakker – van Spronsen, met vermelding: Cursus Geestelijke Vorming 2025-2026.

Ontdek jouw route naar het onderwijs!

Met ons interactieve onderwijslandschap op onze website, ontdek jij de mogelijkheden van jouw persoonlijke studentreis binnen het onderwijs.

Denk je na over een baan in het (reformatisch) basisonderwijs, voortgezet onderwijs, mbo of hbo? Bezoek het:

Bezoek het adviesloket of ontdek jouw route in het onderwijs op onderwijsregioprogressus.nl/adviesloket

Adviesloket

We gaan **in gesprek**
Wij **begeleiden** je wij **zorgen**
Voor jouw **opleiding** en **eerste baan**

PROGRESSUS
Een landelijke onderwijsregio

Onesiforus

NEDERLANDSE STICHTING
VOOR CHRISTELIJKE HANDREIKING

De doelstelling van de interkerkelijke stichting is het verlenen van geldelijke steun aan, met name vanwege gemoedsbezwaren, in financiële moeilijkheden geraakte personen, gezinnen e.a.

Alle hulpaanvragen worden door een commissie getoetst en besproken met de diaconie.

Om haar doel te realiseren is de stichting afhankelijk van giften, collecten en legaten.

U kunt uw bijdrage storten op:
NL36 RABO 0354 2210 00 of
NL76 INGB 0004 1778 00
t.n.v. "Onesiforus"

Bestuur:
ds. W.J. op 't Hof (voorz.)
G. Hop (secr.)
W.A. Barth
ds. A. den Hartog
J.J. van Ommeren
C. Vos

Comité van aanbeveling:
Ds. P. de Boer
Ds. D. Heemskerk
Ds. J. Roos

Adviescommissie:
F. Bouman
D.C. van der Ploeg
mr. drs. S. Visser

Aanvragen en informatie:
www.onesiforushulp.nl

Garderenseweg 106 b | 3888 LD | Uddel | info@onesiforushulp.nl

Ontmoetingsdag Een geopende deur

evangelist
**Aleksander
Zejbel**

D.V. zaterdag 4 oktober 2025

Veluwehal Barneveld

Met bijdragen van evangelisten uit Rusland
en Kazachstan | Samenzang | Duits koor |
Kinderprogramma | Crèche | Stands

friedensstimme.nl/ontmoetingsdag

Friedensstimme

‘Een LEERZAME en fantastische ERVARING’

Al van jongs af aan heeft Israël een speciaal plekje in haar hart, op latere leeftijd krijgt ze het verlangen om er een tijdje te leven. In februari 2025 komt het ervan en vliegt Mirthe Barreveld uit Woerden naar Tel Aviv. Haar bestemming: Ebenezer Home, Israëls enige christelijke woonzorgcentrum voor ouderen. 'Ik zou hier een halfjaar als vrijwilliger werken, maar het bevalt zo goed dat ik nog zes maanden blijf.'

Mirthe Barreveld, vrijwilliger in Ebenezer Home (Haifa)

De Woerdense rondt eind 2024 haar opleiding *Pedagogisch Medewerker Kinderopvang* aan het Hoornbeeck College in Gouda af. Het zoeken van een baan ligt voor de hand, maar Mirthe oriënteert zich al enkele jaren op een verblijf in het land van de Bijbel. 'Een buitenlandstage in mijn laatste studiejaar lukte niet. Over vrijwilligerswerk had ik eigenlijk nooit nagedacht. Johan de Jong, die erg betrokken is bij Israël, zit in onze kerk en ik heb hem gevraagd of hij ideeën had. Die had hij! Ik dacht eerst aan werken met kinderen, maar het werden de ouderen van Ebenezer Home', vertelt Mirthe.

KAN IK NU NAAR ISRAËL?

Feit is wel dat Israël sinds oktober 2023 in conflict is met Hamas-strijders in Gaza, en daar komt in juni 2025 een twaalfdaagse oorlog met Iran bij. Mirthe: 'Natuurlijk heb ik mij afgevraagd: kan ik nu naar Israël? Ik heb er veel voor gebeden en gesprekken gevoerd met verschillende mensen. Het is mij duidelijk geworden dat ik kon gaan; ik heb ervaren dat dit de weg van de Heere is. Hij heeft de deuren naar Ebenezer Home geopend.' Op 19 februari komt Mirthe aan op luchthaven Ben Gurion International. Ze ervaart direct een wereld van

verschil tussen de beeldvorming in Nederland en de werkelijkheid in Israël. 'Natuurlijk hangt er altijd wel spanning in de lucht, maar eigenlijk heb je hier hetzelfde leven als in Nederland.'

COMMUNICEREN GAAT GOED

Sinds haar aankomst woont ze in een appartement van Ebenezer Home, op vijf minuten lopen van het woonzorgcentrum. Samen met een vrijwilliger uit de VS en een studente uit Israël. 'Heel gezellig!' De eerste maand werkt ze vijf dagen per week in de keuken en bereidt ze de maaltijden voor bewoners en medewerkers. Daarna verkast ze naar de zorgafdeling, waar veel bewoners met dementie wonen. 'In Nederland dacht ik altijd: ik ga niet met ouderen werken, maar nu moet ik zeggen: het is geweldig. Het contact met de bewoners, hun verhalen over vroeger, de verbondenheid die je ervaart ... Je krijgt een band met elkaar, en daar geniet ik van. Communiceren gaat goed: de meesten spreken Engels en ik kan al aardig wat woordjes Hebreeuws.'

BREDERE BLIK OP DE WERELD

Van leven in het vertrouwde Woerden naar wonen en werken in Israël is een grote overgang. 'Je stapt uit je vertrouwde netwerk en ook thuis vinden ze het best lastig dat ik in Israël ben. Maar als je uit je comfortzone stapt, leer je heel veel, ook over jezelf. Je komt jezelf af en toe wel even tegen en leert daardoor bijvoorbeeld duidelijke grenzen stellen. Dat is soms best confronterend, maar tegelijk heel leerzaam. Je krijgt ook een veel bredere blik op de wereld en alles wat er nu gebeurt.' Naast haar werk in Ebenezer Home leeft Mirthe helemaal met en tussen de Israëli's. 'Mensen zijn zó gastvrij, ze nemen je helemaal mee in hun leven, overal ben je welkom.' Ook in de christelijke gemeente voelt Mirthe zich helemaal op haar plek.

BIJBELSE PLEKKEN

Inmiddels is haar eerste periode van een halfjaar voorbij, maar Mirthe gaat nog niet naar huis. 'Ik heb met een halfjaar verlengd en wil graag nog even blijven. Je krijgt echt een band met de bewoners en ik ben voor mijn gevoel nog niet klaar hier. Ebenezer Home is echt een warme en liefdevolle plek, voor bewoners maar ook voor mij.' Wat ze ook niet graag mist: het bezoeken van Bijbelse plekken in het land

en de Bijbelstudies met David Phillips, directeur van Ebenezer Home. 'Dit vrijwilligerswerk is ook heel verrijkend voor je geestelijke ontwikkeling.'

VRIJWILLIGERSWERK IN EBENEZER HOME, IETS VOOR JOU?

Ebenezer Home in Haifa is het enige christelijke woonzorgcentrum van Israël. Het huis is een officieel geregistreerde non-profit instelling (Amuta) en voor een belangrijk deel afhankelijk van donaties. Die zijn nodig omdat de meeste bewoners de volledige bijdrage niet kunnen opbrengen en het huis iedereen die zorg nodig heeft wil opnemen. Dankzij de inzet van vrijwilligers bespaart Ebenezer Home op de kosten.

Voor de komende tijd zoekt het huis christenen (18-35 jaar) die een jaar als vrijwilliger willen meedraaien. Liefde voor ouderen is belangrijker dan opleiding en werkervaring. Het is belangrijk dat vrijwilligers Engels spreken. Ebenezer Home zorgt voor je visum, huisvesting, transfer vanaf de luchthaven, maaltijden en een maandelijkse vrijwilligersvergoeding van 750 NIS. Het vrijwilligersprogramma is erkend door de Israëlische overheid.

Meer weten of een motivatiebrief met je cv sturen? Neem contact op met Lenard Prins, commissie Israël HHK, L.A.Prins@hhgputten.nl.

STEUN EBENEZER HOME

De commissie Israël van de Hersteld Hervormde Kerk ondersteunt Ebenezer Home in Haifa.

Wilt u een financiële bijdrage leveren?

Scan de QR-code en maak een gift over.

Regels EN *dispensatie* VOOR *periodieke* ambtsdragersverkiezingen

Ds. P.D. van den Boogaard, secretaris cie. kerkorde, beleidsadviseur kerkrecht

In elke Hersteld Hervormde gemeente vinden dit najaar ambtsdragersverkiezingen plaats. In de meeste gemeenten worden ook kerkvoogden verkozen. Diverse ambtsdragers zullen aftreden en de kerkenraad verlaten en een nieuwe generatie ambtsdragers treedt aan. Voor de een betekent het loslaten, voor de ander een nieuwe verantwoordelijkheid. Dit vraagt om gebed en wijsheid voor gemeenten, kerkenraden en betrokken broeders. Het vraagt ook om orde.

ACHTERGROND

Ouderlingen en diakenen worden niet geroepen om hun hele leven lang te dienen in de gemeente. De reden hiervoor is het voorkomen van klerikalisme en hiërarchie in de kerk. Klerikalisme betekent dat geestelijken (zoals ambtsdragers) te veel macht of invloed naar zich toetrekken. In de gemeente ontstaat er dan een scheiding tussen ambtsdragers en gewone gemeenteleden. Daarmee ontstaat hiërarchie: een klein groepje mannen komt op een 'hogere' plaats te staan dan anderen. Dat gaat ten koste van de gemeente. Helaas zijn hier steeds opnieuw voorbeelden van te noemen. De zonde werkt door tot in het ambt. Een gereformeerde of hervormde kerk is per

definitie anti-klerikaal en anti-hiërarchisch om de gemeente te beschermen tegen deze gevaren. Een van de middelen om dit tegen te gaan is het beperken van ambtstermijnen. Dat werd dan ook verwoord in artikel XXVII van de Dordtse Kerkorde van 1619.¹ Die bepaalde dat een ouderling of diaken twee jaar (!) dient en dan weer aftreedt. Alleen in het belang van de gemeente mag hiervan worden afgeweken en iemand herkozen worden. Dat is echter een uitzondering. En het gaat hierbij om het belang van de kudde en niet om het belang van de ambtsdrager(!). De kerk was met deze regeling haar tijd ver vooruit. Pas veel later zou het overheidsbestuur ook met periodieke aftredingen gaan werken. Deze regel bewijst zijn

belang ook vandaag de dag als we denken aan de aandacht voor machtsmisbruik in de maatschappij. Dat gaat niet om de kerk heen.

DE (HERSTELD) HERVORMDE REGELS

Elke twee jaar is de helft van de kerkenraad aftredend. Aan het einde van elk oneven jaar vinden er dan ook verkiezingen plaats, waarna de nieuwe ambtsdragers in januari van het even jaar bevestigd worden. Een ambtsdrager kan twee keer worden herbevestigd en dus in totaal drie termijnen van vier jaar dienen. Daarna is hij aftredend en niet meer direct herkiesbaar. Is er een uitzondering op deze regel mogelijk? Ja, dat wordt 'dispensatie' genoemd.

DISPENSATIE

Dispensatie betekent een vrijstelling of ontheffing van een gebod of voorschrift, dus toestemming om van een regel af te wijken. Dispensatie is alleen mogelijk wanneer de kerkorde dat uitdrukkelijk toestaat. Als een bepaling geen ruimte biedt voor dispensatie, kan deze ook niet worden verleend. Voor ambtsdragers die aftredend zijn en niet herkiesbaar is er de mogelijkheid van dispensatie. Dat is te lezen in ordinantie 1, artikel 19, lid 2.

De procedure voor het verlenen van dispensatie is als volgt: Een kerkenraad dient schriftelijk een verzoek in bij het breed moderamen van de klassicale vergadering. Dat moet voorafgaande aan de start van de verkiezingsprocedure gebeuren. In dit verzoek moet worden aangegeven voor welke persoon dispensatie wordt aangevraagd en wat de reden hiervoor is. Een goede motivering is van groot belang omdat volgens de kerkorde er sprake moet zijn van 'bijzondere redenen' (ord. 1-19-2). Bij voorbaat is duidelijk dat dit uitsluitend redenen kunnen zijn in het belang van de gemeente. Zijn er verder kaders voor te geven? Nee, elke situatie is verschillend. Maar we voelen wel aan dat in een gemeente met enkele tientallen leden het lastig is om ambtsdragersvacatures in te vullen. Dan kan het in belang van de gemeente zijn dat een broeder ook een nieuwe termijn dient. Voor een gemeente met

enkele honderden leden en zeker als dat aantal de duizend passeert, moeten er wel zeer bijzondere redenen overwogen worden om dispensatie aan te vragen en te verlenen. Door zo'n verzoek wordt immers impliciet gezegd dat er geen enkele andere geschikte man te vinden is in de gemeente.

Een breed moderamen zal een verzoek zorgvuldig moeten wegen en zich moeten afvragen of dit echt het belang van de gemeente dient of dat andere belangen meespelen. En in het kader van goed bestuur: als in een breed moderamen leden van een kerkenraad zitten van wie zo'n verzoek afkomstig is, dan mogen die leden niet betrokken zijn in de behandeling van deze verzoeken. Nadat dispensatie is verleend, moet vervolgens nog steeds de verkiezingsprocedure gevolgd worden voor deze broeder. Diegene moet immers nog wel herkozen worden. Kortom: zowel met het indienen van dispensatieverzoeken door kerkenraden als met de behandeling ervan door brede moderamina moet terughoudend worden omgegaan. In principe geldt een 'nee, tenzij'. Het raakt immers een belangrijke regel in het gereformeerde kerkrecht.

VERDERE VRAGEN EN ANTWOORDEN OVER DE VERKIEZINGSPROCEDURE

Voor de ambtsdragerverkiezingen zijn ordinantie 1 en 3 van de kerkorde van belang. Beide ordinanties zijn te vinden op de website van de kerk: www.hhk.nl/kerkorde/ordinanties. Tegelijk is de kerkorde voor de meeste gemeenteleden en ambtsdragers geen dagelijkse kost. Om die reden hebben we een uitgebreide lijst met veelvoorkomende vragen en antwoorden over de verkiezingsprocedure op de website geplaatst. Bekijk de informatie op de website van de kerk of neem contact op met het kerkelijk bureau (0318-505541/kerkorde@hhk.nl).

1 De ouderlingen en diakenen zullen twee jaren dienen, en alle jaar zal het halve deel veranderd, en anderen in de plaats gesteld worden, ten ware dat de gelegenheid en het profijt van enige kerken anders vereiste.

VERSLAG

REGIONALE BIJEENKOMST

24 APRIL 2025 | ELSPEET

*Met alle herinneringen aan het vorige seizoen nog vers in het geheugen
staan we alweer aan de start van een nieuwe periode.*

Hanneke Beeke-Groenendijk

Ds. R.P van Rooijen uit Oosterwolde spreekt over:
'Zien naar Boven en omzien naar elkaar'.

Omzien naar elkaar is belangrijk in de gemeente.
Maar dat kan alleen als we een ware rank zijn van
de Wijnstok Christus. In de gemeente van Éfeze was
van alles aan de hand.

De Heere had er een gemeente gesticht.
Maar de invloed van de afgodendienst was nog aan-
wezig. Paulus roept de gemeente op om navolgers
van Christus te zijn. Je bent als gemeente verant-
woordelijk voor elkaar. In voorspoed is dat gemakke-
lijker dan in tegenspoed. Samen ben je een deel van
de Kerk van de Heere. Paulus spoort de gemeente
aan om goedertieren en vergevingsgezind naar el-
kaar te zijn. Dit kan alleen door de Heilig Geest.

Wij moeten vragen wat de wil van de Heere
is in ons leven. Als we achter de Heere aan
mogen gaan, dan zullen we in de duisternis niet
wandelen. De apostel weet dat de vorst der
duisternis er alles aan doet om te voorkomen dat
we de Heere zullen navolgen. Zien naar Boven
betekent ook de weg van het gebed. Hoe is ons
gebedsleven? Kunnen we de Heere missen? Heb-
ben we de Heere lief boven alles? Kennen we de
verborgen omgang met de Heere?

In Éfeze waren er veel bedreigingen. Paulus roept
op om niet wereldgelijkvormig te worden. In Ge-
nesis 3 is de wereldgelijkvormigheid in de wereld
gekomen. Adam en Eva wilden als God zijn, op
zichzelf gericht. Dat zien we ook nu nog om ons
heen. Wat ik wil, dat moet kunnen. De duivel wil

zich aansluiten bij ons egoïsme om verdeeldheid
te zaaien. We mogen bidden: Heere leidt mij op
de eeuwige weg. Wij moeten onderzoeken wat
voor de Heere behaaglijk is. Maak in Uw Woord
mijn gang en treden vast. Hier hebben we het
ontdekkend licht van het Evangelie voor nodig. Dit
licht brengt onze zonden aan de orde.

In Jesaja worden we opgeroepen: 'Maak u op,
wordt verlicht.' Als we leren alleen op de Heere
te vertrouwen, dan gaan we ook liefde tot onze
naaste krijgen. Acht hebben op elkaar. Elkander
onderdanig zijn in de vreze des Heeren. Niemand
is de baas in de gemeente. 'Doet geen ding door
twisting of ijdele eer, maar door ootmoedigheid
achte de een den ander uitnemender dan zich-
zelven.' De Heere Jezus moet ons voorbeeld zijn.
Hij waste de voeten van Zijn discipelen.

Gezag in de kerk is nodig, maar op een dienende
manier zoals de Heere Jezus het deed. Een die-
nend leven is een afhankelijk leven. Dat betekent:
elkaar verdragen, dragen en opdragen in het
gebed. Dit kan niet in eigen kracht. Niet naar je
toe bidden, maar mensen opdragen in het gebed
die je het moeilijk maken. Je kunt niet in onmin
blijven leven. Maar door de Heilige Geest mag je
leren: de liefde tot God en je naaste.

Wie is de Heere in je persoonlijk leven?

Mag je weten dat je verzoend bent met God?

Liefde tot de Heere en de naaste geeft een
streep door je egoïsme. Bij de Heere is er
volkomen verlossing. Bij Hem is er uitkomst.
Verhard u niet maar laat u leiden.

BONDSdag HERSTELD HERVORMDE VROUWENBOND

Thema: Jezus, de 'Ik ben'

DEELTHEMA'S:

Wie Hij is voor ons -

ds. R. van Kooten (*morgen*)

Wie ben ik in Hem -

ds. M. van Reenen (*middag*)

**KERKGEBOUW VAN
DE HHG IN LUNTEREN**

**D.V. DONDERDAG
2 OKTOBER 2025**

10.30 - 15.00 uur
inloop vanaf 10.00 uur

Tussen de
middag is er
soep en
koffie/thee

Er zijn
verkoopkramen
aanwezig. De op-
brengst is voor
de zending van
de HHK.

In de middag
wordt ons project
'Hoop voor
vrouwen in
Indonesië'
afgesloten

EEN VRIENDELIJK VERZOEK

Kopij voor dit blad:

tvanklinken@hhk.nl

*Algemene berichten
en vragen:*

jacoster@hhk.nl

Bijbelstudieboekjes:

akemp@hhk.nl

*Website en wijzigingen
in het bestuur:*

wvandekamp@hhk.nl

AGENDA

2 oktober 2025

Lunteren: Bondsdag HHV

Thema: Jezus de 'Ik ben...'

Ochtend: ds. R. van Kooten:

'Wie Hij is voor ons'

Middag: ds. M. van Reenen:

'Wie ben ik in Hem'

9 oktober 2025

Aalst: Regioavond Zuid-Oost

Spreker: ds. M.W. Muijlwijk

Onderwerp: 'Stil voor God'

19 november 2025

Elspeet: Regiomorgen Noord-Veluwe

Spreker: ds. C.A. van den Brink

Op al de bijeenkomsten zijn er fotokaarten van de HHV te koop.

Wintercursus 2025-2026

‘Verlaat niet wat Uw hand begon ...’

Doorwerking van het puritanisme in de 19^e eeuw en daarna

datum	onderwerp	lector
15 november 2025	John Warburton (1776-1857) & zijn Verbondsgod	dhr. R. Bolier
29 november 2025	Joseph Charles Philpot (1802-1869) & de orde des heils	ds. J.B. Zippro
13 december 2025	Horatius Bonar (1808-1889) & het oprechte geloof	ds. D. Breure
10 januari 2026	Robert Murray McCheyne (1813-1843) & de prediking van het Evangelie	dr. L.J. van Valen
24 januari 2026	John Charles Ryle (1816-1900) & de uitleg van de Schrift	dr. B.J. Spruyt
7 februari 2026	Charles Haddon Spurgeon (1834-1892) & de wedergeboorte	dr. P. de Vries

Locatie kerkgebouw Gereformeerde Gemeente, Vijftien Morgen 51, Veenendaal

Cursusduur 6 zaterdagmorgens van 10.00-12.30 uur, met een half uur pauze; na afloop lunch

Kosten € 165,- per persoon of € 295,- per echtpaar voor cursusmap & syllabus, koffie/thee en lunch

Aanmelding sluitingsdatum 18 oktober 2025; zie www.ssnr.nl/wintercursus-nadere-reformatie voor meer informatie. Ook geschikt als nascholing. Er wordt een deelnemerscertificaat verstrekt

(Ambts) kostuums

een gevarieerde
en stijlvolle collectie
voor elke gelegenheid

den Engelsman & van Driel

Voorstraat 15 - Sint-Annaland
Tel. (0166) 65 24 90
www.denengelsmanenvandriel.nl

CHRISTELIJKE BEGRAFENISONDERNEMING

P.H. VAN DER LEER

Veenendaal Rhenen

*Voor een persoonlijke en betrokken begeleiding
bij het verzorgen van alleen begrafenissen*

P.H. (Peter) van der Leer

T 0318 - 526641

M 06 - 46376232

E info@phvanderleer.nl

W www.phvanderleer.nl

VAN STAVEREN

begravenisverzorging

Overal te ontbieden, dag en nacht bereikbaar **0172 23 33 38**

Vraag geheel vrijblijvend het boekje 'Mijn Laatste Wens'
vanstaverenbegravenisverzorging.nl

Van Hees
BEGRAFENISVERZORGING

Een betrouwbaar kompas in afscheid nemen

Hoeksche Waard en wijde omgeving

078 676 2273 | www.begravenisverzorgingvanhees.nl

DE SPIEGEL VAN Pierson

Dr. B.J. Spruyt

Onlangs mocht ik in de hersteld hervormde kerk van Elspeet een lezing geven bij de opening van het academisch jaar. Het onderwerp dat ik voor die lezing had gekozen, was het leven en de ontwikkelingsgang van een man uit de negentiende eeuw: Allard Pierson (1831-1896).

Wie een beetje vertrouwd is met de vaderlandse kerkgeschiedenis, weet dat deze man met het christelijk geloof heeft gebroken. Waarom dan deze man centraal gesteld in een publiekslezing voor studenten, docenten en belangstellenden? In 1982 schreef de heer W. van der Zwaag (een man die in aanmerking komt voor een postuum eredoctoraat) in het RD al een artikel over Pierson, waarin hij Pierson typeerde als een 'nationale les'. Pierson houdt ons dus, zo zouden we kunnen zeggen, een spiegel voor.

Pierson groeide op in een rijke, Amsterdamse koopmansfamilie die tot het hart van het Réveil behoorde. Mannen als Isaïc da Costa, Willem de Clercq en Groen van Prinsterer behoorden tot de vriendenkring van zijn ouders. Allard zelf bleek niet alleen een hoogbegaafde maar ook een vrome jongen. Ik heb thuis honderden, ongepubliceerde, brieven van Allard (in kopie), en als je de brieven leest die hij als tiener aan een jeugdvriend schrijft, dan word je getroffen door zijn vroomheid. In de kringen van het Réveil werd veel van hem verwacht: een hyperintelligente, bekeerde jongen, daar zouden ze nog vreugde aan beleven.

Maar het mocht niet zo zijn. Allard ging in Utrecht theologie studeren, en geraakte in de ban van de hoogleraar C.W. Opzoomer, een filosoof die strenge, wetenschappelijke principes voorstond. Alleen wat op menselijke ervaring en waarneming gebaseerd is, kon voor ware kennis doorgaan. Voor religie was in deze filosofie wel ruimte, maar alleen binnen het domein van het

gevoel. Allard ging deze levensbeschouwing aanhangen en werd er zelfs predikant mee, alhoewel hij natuurlijk ook wist dat bij een geloof binnen het domein van het gevoel geen ruimte is voor traditionele, orthodoxe christelijke dogma's als de Goddelijkheid van Christus en de opstanding. Als predikant gebruikte hij wel vertrouwde woorden, maar hij verstond onder die woorden iets anders dan zijn gemeente. Op den duur kwam hij tot het inzicht dat dat niet eerlijk was, en trok hij zich terug als predikant. De rest van zijn leven wijdde hij aan de wetenschap.

Pierson heeft nooit met rancune op zijn jeugdjaren in de Réveilkring teruggekeken. Integendeel: hij schreef een warm boek met zijn herinneringen aan die jaren (*Oudere tijdgenooten*) en dat boek is nog altijd een van de beste inleidingen op de wereld van het Réveil. De toon was zo hartverwarmend dat vrienden van het Réveil bij Piersons overlijden zich niet goed konden voorstellen dat hij echt een afvallige was geweest, en zij hielden de mogelijkheid open dat hij toch als gelovige was gestorven. Zo welwillend was de Amsterdamse uitgever H. Höveker niet. Die publiceerde een brochure tegen *Oudere tijdgenooten* om duidelijk te maken dat Piersons waardering voor de mensen van het Réveil iets geheel anders is dan het geloof van die mensen te kennen en te omhelzen. Hoe terecht was dus de opmerking van Van der Zwaag dat Pierson ons een spiegel voorhoudt, en dat sympathie ons er niet van mag weerhouden ook de waarheid uit te spreken.

Leer uit je hoofd:

Handelingen 7:56

**En hij zeide:
Zie, ik zie
de hemelen
geopend,
en den Zoon
des mensen,
staande ter
rechterhand
Gods.**

EEN geopend HEMEL

Het gaat goed met de gemeente van Jeruzalem. Steeds meer mensen komen tot het geloof in de

Heere Jezus. Eén van de gekozen diakenen is Stéfanus. Vol van de Heilige Geest vertelt hij over de Heere Jezus.

Niet iedereen is zo blij met het preken van Stéfanus. Er zijn Joden die zeggen dat Stéfanus verkeerde dingen zegt over Mozes en over God. Het maakt hen boos. Zo erg dat Stéfanus meegenomen wordt naar het Sanhedrin.

Kijk eens naar het gezicht van Stéfanus! Hij is helemaal niet bang! Zijn gezicht ziet eruit als het gezicht van een engel. Het blinkt en straalt. Er is vrede en blijdschap in zijn

Lees in je Bijbel:

Handelingen 6:8-15

hart. Dat zie je aan zijn gezicht. Er is rust in zijn hart omdat de Heere Jezus heel dicht bij hem is. 'Is het waar, Stéfanus, wat er over jou gezegd wordt?', vraagt de hogepriester. Dan gaat Stéfanus vertellen. Over Abraham, Izak en Jakob en over Mozes. Maar hij zegt ook dat het volk ongehoorzaam is geweest en dat zij de Zaligmaker hebben gedood. Wat worden de mensen dan boos!

Stéfanus ziet de woedende mensen. Maar zijn gezicht blinkt nog steeds. 'Ik zie de hemelen geopend en de Zoon des mensen,

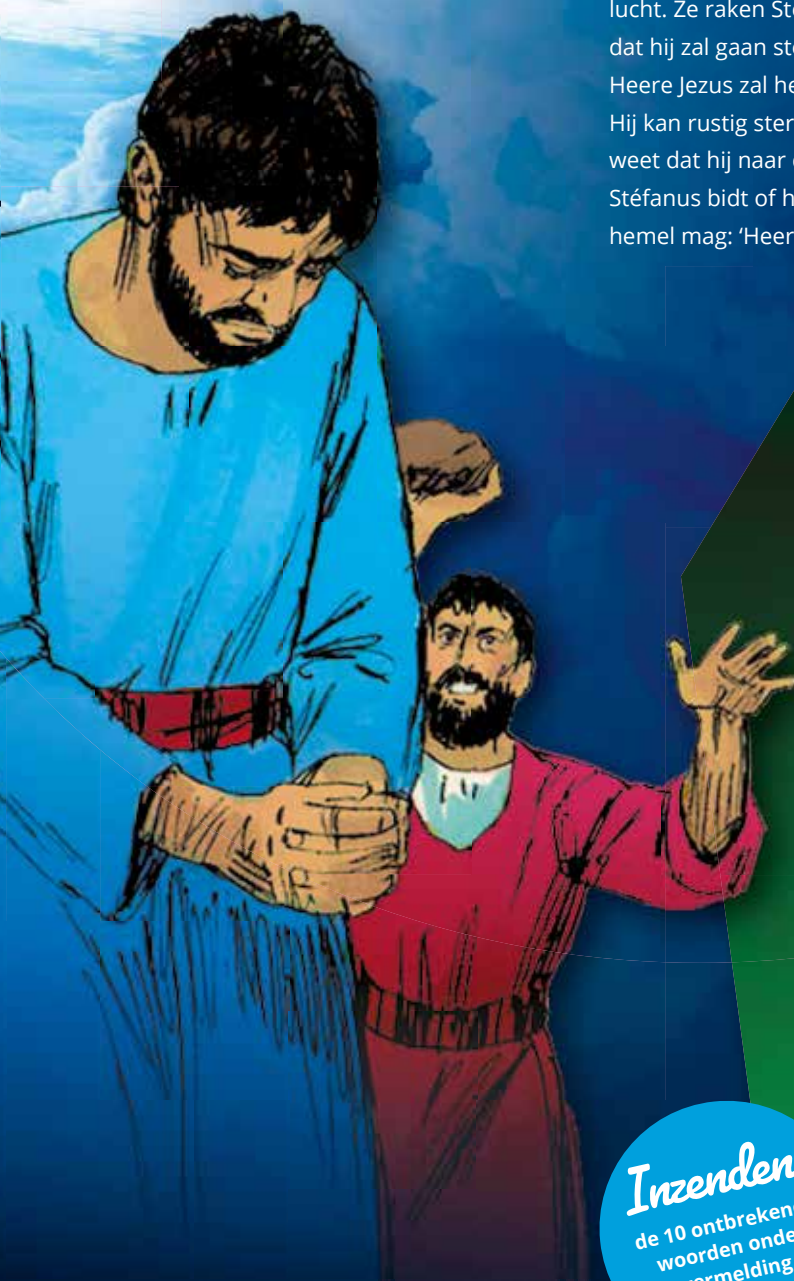
en lees ook:

Handelingen 7:54-60

Juf Margriet

le

staande aan de rechterhand van God.' Vol boosheid stoppen de mensen hun vingers in de oren, grijpen Stéfanus en sleuren hem mee de stad uit.

De één na de ander bukt zich, pakt stenen op en gooit ze naar Stéfanus. Stenen vliegen door de lucht. Ze raken Stéfanus. Hij weet dat hij zal gaan sterven. Maar de Heere Jezus zal hem verlossen. Hij kan rustig sterven, omdat hij weet dat hij naar de Heere gaat. Stéfanus bidt of hij nu naar de hemel mag: 'Heere Jezus, ontvang

mijn geest.' Hij valt op zijn knieën. Nog steeds raken de stenen hem. Vlak voordat hij naar de hemel gaat, bidt hij voor zijn vijanden: 'Heere, reken hun deze zonde niet toe.' Wilt U hen niet straffen om deze zonde?

Jezus Zelf bad dit ook voor Zijn vijanden. Hij hing toen aan het kruis. Voor zondaren wilde Hij sterven, om hun zonden te kunnen vergeven. Van Stéfanus. Ook van jou?

Puzzel
mee!

Puzzel 96

Zoek de zinnen op in de berijmde Psalmen (de Psalmen die je kunt zingen). Vul de ontbrekende woorden in. Zoek in Psalm 4 vers 4, Psalm 45 vers 7, Psalm 64 vers 10 en Psalm 138 vers 3.

1. Dan zingen zij, in God _____
2. Gij hebt m' in 't hart meer _____ gegeven.
3. Zult mij doen zeker _____ Heer'.
4. Want groot is 's HEEREN _____
5. Die need'rig _____
6. 't _____ volk zal zich verblijden.
7. Ik zal gerust in _____ slapen.
8. Zijn Naam _____
9. Zij zullen _____, geleid met lofgezangen.
10. Ter _____ treên in 't koninklijke hof.

Inzenden:

de 10 ontbrekende
woorden onder
vermelding
van 'puzzel 96'.

VACATURE

PROJECTCOÖRDINATOR BIJBELSTUDIEMATERIAAL 12-

- Zinvol werk
- Samenwerking
- Gevarieerd werk
- Flexibel in te delen

Jij zorgt ervoor dat alle stappen in het proces van een Bijbelstudieboekje goed verlopen. Denk aan:

- Schrijvers herinneren aan deadlines (via e-mail of app);
- Ingezonden Bijbelstudies bundelen en doorgeven aan de vormgever;
- Afstemmen met de vrijwilliger die illustraties zoekt;
- Contact onderhouden met de secretaresse van de HHJO wanneer het boekje naar de vormgever kan;
- Samen met de voorzitter de agenda voor de vergaderingen opstellen;
- 1 keer per 2 jaar een stuurlui-overleg met alle voorzitters en coördinatoren op het kerkelijk bureau.

**Je hebt
ongeveer vier
vergaderingen
per jaar**

**Samen
ontwikkelen
we materiaal dat
kinderen helpt
de Bijbel te
begrijpen**

Iets voor jou?

Wat vind je mooi aan je werk in de werkgroep Bijbelstudiemateriaal 12-?

Wat ik het mooiste vind aan het maken van Bijbelstudiemateriaal voor kinderen, is dat ik hen op een creatieve en toegankelijke manier mag meenemen in de rijkdom van Gods Woord. Door het Bijbelverhaal op hun niveau te schrijven en bijpassende opdrachten te maken, ontdekken kinderen Wie God is en wat Hij zegt. Ik vind het mooi dat kinderen hier dan samen mee bezig zijn en de tijd nemen om meer over God en het geloof te ontdekken. Tegelijkertijd is het voor mijzelf ook een waardevol proces: terwijl

ik materiaal uitwerk, gaat de Bijbel voor mij opnieuw open. Ik leer, ontdek en ontvang hierdoor zelf ook onderwijs. Dat maakt dit werk voor mij bijzonder. Samen onderzoeken we de Schriften.

Als je een Bijbelverhaal vertaalt naar een crea- tieve puzzel of activiteit, welk verhaal kies je en hoe pak je dit aan?

Ik ben nog niet heel lang vrijwilliger, dus ook nog wel een beetje zoekende in welke manier ik het fijnste vind. Maar op dit moment doe ik dit door vaak toch een verhalend gedeelte te kiezen, zoals een gelijkenis of gebeurtenis.

Judith
schrijfster Bijbelstudiemateriaal 12-

Deze zijn vaak voor kinderen ook gemakkelijker te begrijpen, waarbij ik dan in de puzzel/activiteit een extra diepgang probeer te krijgen. Ik zoek in boeken of op internet naar ideeën voor precieze activiteiten. Dit kan ook van andere Bijbelgedeelten zijn, maar die 'verander' ik dan naar mijn gekozen Bijbelgedeelte.

Met wie werk je samen bij de werkgroep landelijke actie
en welke activiteiten pakken jullie aan?

Martijn:

De werkgroep staat in contact met de HHJO, maar ook met een organisatie of stichting. Een zichtbaar en belangrijk doel is het inzamelen van geld, maar dit is zeker niet het enige. Vanuit de Bijbel hebben we de opdracht om elkaar te helpen waar nodig is, ook door middel van financiële bijdragen. Daarnaast willen we de visie en missie van de organisatie of stichting overbrengen aan kinderen en jongeren. Bij dit alles komt veel kijken, en daarom is het belangrijk om een sterk team te hebben. Er is bovendien volop ruimte voor creatieve ideeën. Meld je daarom snel aan!

Ben jij een
aanvulling op
ons leuke
team?

Schijnwerper op de landelijke actie

Opbrengst Landelijke Actie:

€ 47.737,00

Bedankt!

De Landelijke Actie van het afgelopen seizoen heeft maar liefst € 47.737,- opgehaald. Wat zijn we dankbaar en ontroerd door de geweldige inzet van iedereen die heeft bijgedragen aan de actie! Dankzij jullie betrokkenheid hebben we een prachtig bedrag opgehaald voor zowel de HHJO als Stichting Gave. Met dit mooie bedrag biedt Stichting Gave hulp aan mensen die alles zijn kwijtgeraakt en delen het Evangelie met hen. Ook wordt het geld gebruikt om bijvoorbeeld jongerenkampen te organiseren.

Heeft u actie gevoerd en het opgehaalde bedrag nog niet overgemaakt? Dat kan uiteraard nog steeds! Meer informatie daarover is te vinden op de website van de HHJO.

Hartelijke groet,

Anne-Jo, Tom, Hanne-José, Martijn en Danielle
Werkgroep Landelijke Actie 2024-2025

Martijn
voorzitter werkgroep
Landelijke Actie

hhjo.nl/landelijke-actie

Vaste grond voor Bridget

"Vanuit Gods Woord mogen we de armste kinderen wijzen op God. Die is een Helper van de wees (Psalm 10)."

Veldwerker Bep Klok

timotheos.nl

ONDERWIJS

EVANGELISATIE

ZORG

Stichting Timotheos is in Malawi om kansarme kinderen op weg te helpen naar vaste grond onder de voeten. Naar een toekomst waarin zij voor zichzelf en hun omgeving kunnen zorgen.

Weten wie Bridget is?

www.timotheos.nl/bridget

Stichting Timotheos info@timotheos.nl
NL57 RABO 0161 4855 02 RSIN/ANBI: 850882990

Timotheos

THULS

ARCHITECTEN

DE ARCHITECT DIE LUISTERT.

We ontwerpen plannen, oplossingen en nieuwe perspectieven voor uw opgave. Om deze te laten voldoen aan de wensen van u, als opdrachtgever, moeten uw wensen onze gedachten worden. Dat doen we door te luisteren. Luisteren naar uw wens, luisteren naar uw bedrijfsproces, luisteren naar u als opdrachtgever.

STAPHORST

HULSARCHITECTEN.NL

AANDACHT LAAT stralen

9,7

@asa.nl

KLANT
WAARDERING

Bezoek onze website of één van onze showrooms voor *inspiratie!*

www.dbkeukens.nl

DB KEUKENS